



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 81/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hončárom, Advokátska kancelária, Perličková 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky opatrením predsedníčky Okresného súdu Bratislava II sp. zn. Spr. 3304/2013 z 2. júla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 200/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2014 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hončárom, Advokátska kancelária, Perličková 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) opatrením

predsedníčky Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Spr. 3304/2013 z 2. júla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 200/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Sťažovateľ podal na Okresný súd Bratislava II dňa 16. novembra 2007 určovaciu žalobu, ktorou sa domáhal určenia práva v pracovnoprávnej veci. Žalobnému návrhu bola pridelená spisová značka 18C/298/2007.

Vo veci žaloby konal okresný súd, krajský súd a najvyšší súd. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 4Cdo 278/2009-69 zo dňa 08. septembra 2010 zrušil uznesenia Krajského súdu Bratislava č. k. 3Co/282/08-40 a Okresného súdu Bratislava II č. k. 18C/298/2007-35 a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Po vrátení veci, 07. októbra 2010, na Okresný súd Bratislava II bola sťažovateľova vec 26. októbra 2010 zaevidovaná do súdneho registra 8C/200/2010, v ktorom bol rozvrhom práce na rok 2010 určený zákonným sudcom Mgr. Raul Pospíšil.

Dňa 23. augusta 2012 súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe. Dňa 1. októbra 2012 sa žalovaný písomne vyjadril k žalobe.

Dňa 25. 03. 2013 sa vo veci konalo pojednávanie. Súd po vyvolaní veci oboznámil prítomných, že nesprávnym zápisom došlo k nezákonnej zmene zákonného sudcu a spis bude musieť byť presunutý do senátu JUDr. Staněka, ktorý je zákonným sudcom v zmysle rozvrhu práce na rok 2010. Uznesením súd pojednávanie odročil na neurčito.

Dňa 07. októbra 2013 Okresný súd Bratislava II vo veci 8C/200/2010 doručil sťažovateľovi predvolanie na pojednávanie vo veci sp. zn. 8C/200/2010 podpísané sudcom JUDr. Milanom Staněkom. Pojednávanie bolo vytýčené na 11. 11. 2013.

Sťažovateľ Okresnému súdu Bratislava II doručil 22. 10. 2013 k sp. zn. 8C/200/2010 námietku nesprávneho zákonného sudcu.

Okresný súd Bratislava II písomnosťou zo dňa 9. 01. 2014 oznámil sťažovateľovi, že pokiaľ sťažovateľ trvá na námietke nesprávneho zákonného sudcu smerujúcu proti konajúcemu sudcovi JUDr. Milanovi Staněkovi, jediným orgánom kompetentným rozhodnúť je Ústavný súd Slovenskej republiky na základe ústavnej sťažnosti oprávnenej osoby...

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa § 152 ods. 3 veta druhá Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. v znení neskorších zmien, ak dovolací súd nerozhodne inak, po zrušení veci na základe mimoriadneho opravného prostriedku sa vec zapíše do súdneho registra tomu senátu alebo samosudcovi, ktorý vo veci rozhodoval pred jej zrušením, vec sa vedie pod novou spisovou značkou a súvislosť s pôvodnou vecou sa vyznačí na spisovom obale a v súdnom registri, kde sa vyznačí aj výsledok konania o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 152 ods. 7 Vyhlášky... č. 543/2005 Z. z., ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Ak nedôjde v lehote určenej podľa prvej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia.

Zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľova vec sa po rozhodnutí v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku vrátila na Okresný súd Bratislava II. Na tomto súde mala byť, vychádzajúc z ustanovenia § 152 ods. 3 veta druhá Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z..., zapísaná do súdneho registra samosudcovi, ktorý rozhodoval vec pred jej zrušením. Takým sudcom bol JUDr. Staněk, ktorý bol zákonným sudcom súdneho registra 18C.

Okresný súd Bratislava II pochybil, keď sťažovateľovu vec po skončení konania o mimoriadnom opravnom prostriedku nezapísal do súdneho registra 18C pod novou spisovou značkou a nevyznačil súvislosť so spisovou značkou 18C/298/2007, čím došlo k porušeniu vyššie citovaného ustanovenia § 152 ods. 3 Vyhlášky MS SR.

Sťažovateľovu vec okresný súd zapísal do súdneho registra 8C a to pod sp. zn. 8C/200/2010, v ktorom bol podľa rozvrhu práce na rok 2010 zákonným sudcom Mgr. Raul Pospíšil. Súd v sťažovateľovej veci ďalej konal pod spisovou značkou 8C/200/2010. Vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe, žalovaný sa k žalobe vyjadril, doručil vyjadrenie súdu. Súd vo veci vytýčil pojednávanie.

Na pojednávaní súd oznámil účastníkom konania, že došlo k nezákonnej zmene zákonného sudcu a spis bude musieť byť presunutý do senátu JUDr. Staněka, ktorý je zákonným sudcom v zmysle rozvrhu práce za rok 2010.

Niet pochybností o tom, že Okresný súd Bratislava II nepostupoval po vrátení sťažovateľovej veci na ďalšie konanie zákonným spôsobom. Pochybenie v porušení § 152

ods. 3 veta druhá Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. však bolo možné, s poukazom na ustanovenie § 152 ods. 7 veta prvá Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z..., odstrániť v lehote 30 dní a to opatrením predsedu súdu. Keďže predseda súdu v lehote 30 dní od zápisu sťažovateľovej veci do súdneho registra 8C žiadne opatrenie nevydal, zákonným sudcom sťažovateľa v jeho veci je Mgr. Raul Pospíšil, ktorý bol v zmysle rozvrhu práce za rok 2010 zákonným sudcom súdneho registra 8C. Na základe uvedeného nemožno tvrdiť, že došlo k nezákonnej zmene zákonného sudcu v sťažovateľovej veci. Možno len konštatovať, že síce k pochybeniu zo strany Okresného súdu Bratislava II došlo ale zákonným postupom podľa vety prvej § 152 ods. 7 Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z... nebolo pochybenie súdu odstránené, čo znamená, že platí druhá veta § 152 ods. 7 a sťažovateľovu vec dokončí zákonný sudca, ktorému bola vec pôvodne pridelená, tj. Mgr. Raul Pospíšil.

Zákonnosť postupu Okresného súdu Bratislava II, však nemožno tvrdiť o opatrení predsedníčky súdu zo dňa 02. 07. 2013 Spr. 3304/2013. Na základe tohto opatrenia sa zákonným sudcom sťažovateľovej veci vedenej pod sp. zn. 8C/200/2010 stal JUDr. Milan Staněk zákonný sudca súdneho registra 18C a to namiesto Mgr. Raula Pospíšila, ktorý bol rozvrhom práce na rok 2010 určený zákonným sudcom súdneho registra 8C, do ktorého bola sťažovateľova vec zaevidovaná. Uvedené opatrenie predsedníčky súdu sťažovateľ vníma ako odňatie zákonnému sudcovi a porušenie práva zaručeného v Čl. 48 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky. Na vydanie opatrenia predsedníčky súdu Spr. 3304/2013 nebol žiadny zákonný dôvod...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/200/2010 opatrením predsedníčky súdu Spr. 3304/2013 zo dňa 02.07.2013 porušil základné právo P. K. podľa Čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Opatrenie predsedníčky Okresného súdu Bratislava II Spr. 3304/2013 zo dňa 02. 07. 2013 zrušuje.

P. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, a to opatrením predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 3304/2013 z 2. júla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 200/2010.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať svojmu zákonnému sudcovi.

Princíp zákonného sudcu treba považovať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada

pevného a náhodného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely – výber súdov a sudcov „ad hoc“ (I. ÚS 239/04).

Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy, a rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nemôže byť ústavne akceptovateľné (III. ÚS 116/06).

Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu práva, porušenie ktorého sťažovateľ namieta, t. j. základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, k porušeniu ktorého malo dôjsť namietaným postupom okresného súdu pri pridelení veci inému sudcovi, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práva.

V zmysle ustanovenia § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

V zmysle § 205 ods. 2 písm. a) OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť okrem iného tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1.

V zmysle § 221 ods. 1 písm. g) OSP súd rozhodnutie zruší, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z citovaných zákonných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že na základe prípadného odvolania podaného sťažovateľom proti budúcemu rozsudku okresného súdu, tento rozsudok môže byť odvolacím súdom preskúmaný okrem iného aj z hľadiska, či okresný súd bol pri rozhodovaní správne obsadený, a teda či sťažovateľ nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Na základe sťažovateľom podaného odvolania by sa tak odvolací súd v rozsahu svojej prieskumnej právomoci musel v podstate vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ proti postupu okresného súdu uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Navyše, v zmysle § 237 písm. g) OSP nesprávne obsadenie súdu, resp. odňatie účastníka jeho zákonnému sudcovi zakladá aj právo na podanie dovolania – mimoriadneho opravného prostriedku, a to proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd zároveň poukazuje na právny názor, ktorý už opakovane vyslovil vo svojej rozhodovacej činnosti, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia, opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom

súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 24/05).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na pojednávaní v namietanom konaní konanom 25. marca 2013 bol konajúcim sudcom JUDr. Raulom Pospíšilom upozornený, že „nesprávnym zápisom došlo k nezákonnej zmene zákonného sudcu a spis bude musieť byť presunutý do senátu JUDr. Staněka, ktorý je zákonným sudcom v zmysle rozvrhu práce na rok 2010“. Zároveň sťažovateľ uviedol, že predvolanie na ďalšie pojednávanie, ktoré mu bolo okresným súdom doručené 7. októbra 2013, bol ako sudca konajúci vo veci označený JUDr. Milan Staněk, pričom sťažovateľ 22. októbra 2013 doručil okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 200/2010 podanie, ktorým namietal, že JUDr. Milan Staněk nie je zákonným sudcom.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pokiaľ podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy opatrením predsedníčky okresného súdu z 2. júla 2013, o tomto opatrení sa sťažovateľ mohol dozvedieť aj dozvedel (o čom svedčia opísané skutočnosti) v čase presahujúcom dva mesiace pred doručením sťažnosti ústavnému súdu, je daný dôvod aj na odmietnutie jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanej.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014